

Prædiken af Morten Munch

2 s e hellig3konger / 20. januar 2019

Tekst: Joh 2,1-11

GLÆDEN I DEN KRISTNE TRO

Et mærkeligt tegn

Vinunderet er ved første øjekast et mærkeligt under, der har voldt hovedbrud hos fromme teologer og - sagt med al respekt - også hos afholdsforeninger.

600 liter vand forvandlet til vin. Hvad skal vi med al den spiritus og ødselhed i en af kristendommens hellige tekster?

Jesuskirken i Valby blev skænket af brygger Jakobsen. Det fortælles i den forbindelse, at nogle havde sine betænkeligheder ved, at kirken var bygget for penge, der var tjent på salg af øl. Det fortælles videre, at bryggeren skriftligt måtte erklære, at pengene kom fra salg af ikke-alkoholiske drikke. Så kunne man roligt gå ind i kirken og høre om de store mængder vin ved brylluppet i Kana.

En bryllupsfest uden vin er tæt på en katastrofe. Og det er ikke sagt i spøg. Det ville dengang rent socialt være en yderst pinlig situation for bryllupsværten og de tilhørende familier. Brud og brudgom ville tabe ansigt i hele landsbyen og begynde deres nye tilværelse med en fiasko, der ville huskes i mands minde.

Men teksten giver ingen antydning af, at Jesu handling skulle være motiveret som en social redningsaktion – i hvert fald ikke som det centrale.

Et herlighedens tegn

Nøglen til at forstå beretningen kommer til sidst: *"Dette gjorde Jesus i Kana i Galilæa som begyndelsen på sine tegn og åbenbarede sin herlighed, og hans disciple troede på ham"* (v.11).

Tre ord knyttes sammen: tegn – herlighed – tro.

Tegnet peger hen på Jesu herlighed, der igen skal vække og nære troen. Det handler ikke om, at Jesus var et herligt menneske i almindelig forstand; det var han uden tvivl.

Johannes har i indledningen til sit evangelium allerede afsløret, at Jesus har sin herlighed fra Gud faderen, og at den er fuld af nåde og sandhed. I GT er Guds herlighed det guddomsllys, der er for stærkt til det menneskelige øje, og er det ydre tegn på sand guddommelighed.

Det er den guddomsherlighed, Jesus er kommet for at åbenbare på jorden, på en måde som vort øje kan tåle, vor tanke kan forstå og vort hjerte kan tage imod.

Et paradigmatiske tegn

Vinunderet er det første af en række tegn i Johannes Evangeliet, der skal vise os Jesu herlighed. Som regel siger man syv. Johannes sætter nummer på i starten, men så glemmer han det, måske med vilje. I slutningen af evangeliet skriver han, at Jesus gjorde mange andre tegn, som han ikke omtaler.

Jesu herlighed er for stor til at kunne optælles og måles.

Storheden kommer frem i det første tegn, der i såvel kvantitet (600 liter) som kvalitet vækker til forundring. Tjeneren undrer sig over, at der mod sædvane bliver serveret så god kvalitetsvin til sidst i festen, hvor hoved og smagsløg ikke længere har samme skarphed.

Det giver god mening at opfatte det første tegn som et paradigmatiske tegn – et tegn der stikker en retning ud. Men hvilken retning?

Vi hører ikke om nogen syge, der skal helbredes; ingen døde, ingen sultne og fattige, ingen der plages af onde magter. De ting, der normalt var indholdet af Jesu undergerninger, er fraværende.

Et glædens tegn

Hvorfor begynde med dette mirakel? Et nærliggende svar er, at det fra begyndelsen skal slås fast, hvad målet med Jesu virke er: Glædesfesten i Guds rige.

Til det formål tager Jesus vinens glædessymbol ved brylluppet og forstørrer det i kvalitet og kvantitet.

Frelsens mål er menneskets glædesfyldte genoprettelse ved den evige fest, hvor Gud vil tørre hver tåre af menneskets øjne, og døden som den sidste fjende vil være overvundet.

Troens mål beskrives i 1 Peters Brev som en 'uudsigelig og forklaret glæde' (1 Pet 1,8-9). Også Paulus ser glæden som helt central, når han beskriver Gudsriget med ordene: Retfærdighed, fred og *glæde* i Helligånden (Rom 14,17).

Vin er i de fleste kulturer et stærkt glædessymbol. Det gælder også den kultur, Jesus taler ind i. Fx kan vi læse i Sl 104 i Det gamle Testamente (v.14-15): "Græs lader du gro til kvæget og planter til tjeneste for mennesker, så der frembringes brød af jorden og vin, der giver mennesker glæde".

Rammen om vinunderet er en bryllupsfest, der i biblen ofte er et billede på foreningen af Gud og menneske, af himmel og jord som Gudsrigets mål.

Et tydeligt eks. er beskrivelsen af den nye himmel og den nye jord i Åbenbaringsbogen kap. 21: "Det ny Jerusalem så jeg komme ned fra himlen fra Gud, rede som en brud, der er smykket for sin brudgom. Og jeg hørte en høj røst fra tronen sige: Nu er Guds bolig hos menneske".

Og så fortsætter røsten fra tronen med at sige det, jeg refererede til før om, at Gud skal tørre hver tåre af menneskers øjne, og at der ingen sorg skal være mere.

Festens herre

Ved brylluppet i Kana indtager Jesus rollen som den fest-ansvarlige og peger på sig selv som *festens herre* med tanke på gudsrigets fest, samtidig med at han også er den brudgom, der er kommet for at forene sig med mennesket.

Jesus siger med sit første under, at han er kommet for at slippe den sande glæde løs på jorden – eller sagt med Jesu ord senere i Joh Ev (10,10): Jeg er kommet for at give liv i overflod. – Overfloden er til at få øje på i tegnet i Kana.

Det er altid godt at slå et mål fast fra begyndelsen. Det kan forhindre, at man går fejl af målet. Og det kan også opmuntre en på vejen hen mod målet, hvis der er problemer og vanskeligheder undervejs.

Jesus vidste, at vejen mod målet ville blive omkostningsfuld – både for ham selv og hans disciple.

Der vil være dyb glæde undervejs, men inden glæden folder sig ud som en uudsigelig glæde, og mennesket er fuldt ud forløst, vil der også være lidelse på vejen til frihed.

Dobbeltheden af glæde og smerte

Der er en kode i dagens tekst, der minder os om, at glæden fødes frem gennem smerte.

Det er ordene *”Min time er endnu ikke kommet”*. Da Maria skubber Jesus i siden og siger: Gør nu noget – vægrer han sig først, med ordene om, at hans time ikke er kommet.

Ordene er i Joh Ev en kode for Jesu dødstime - at Jesus er kommet for at give sit liv for verden, og at Guds herlighed derved vil åbenbares på en måde, ingen havde forventet.

Dobbeltheden af glæde og smerte findes allerede i selve billedet med vinen, når vi tænker på, at vin kommer af knuste druer.

Vinen peger tydeligt på glæden – men som nadversymbol, med sin røde blodfarve – peger vinen også på Jesu død.

Da Jesus indstiftede nadveren den sidste aften ved påskemåltidet og sendte vinbægeret rundt, gjorde han sandsynligvis brug af det led i påskeliturgien, der hed 'velsignelsens bæger'.

For Jesus var nadverbægeret i første omgang et smertens bæger om den død, der ventede ham. Men for os blev det et frisættende og livgivende bæger fyldt med al himlens åndelige velsignelse.

Glædens fortegn og mål

Jesus begynder sine undere med at illustrere gudsrigets glædesfest som et fortegn for alt det kommende; et retningsgivende tegn, der peger frem mod målet.

Det står som en kraftig påmindelse om, at vi går fejl af troens mål, hvis vi gør lidelsen til et mål i sig selv.

Hvem kunne finde på det, kunne man spørge. Men det er sket igen og igen op gennem kirkens historie, at kristendommen har taget form i forskellige glædesløse selvplagende versioner – og dermed har fjernet sig fra festens herre.

Der, hvor Jesus befandt sig, var der fest i ordets allerbedste betydning. Selv om beskyldningerne mod ham om at være en frådser og dranker ikke var sande, kom de dog ud af den konstatering, at han ikke passede ind i det traditionelle alvorstunge billede af fromhed.

Jesus løftede de nedbøjedes blikke og spredte håb til de modløse. Og ja, der var plads til at kalde nød og elendighed ved deres rette navn.

Den kristne tro favner og giver sprog for tab og afmagt, men med det mål at bringe lægedom til de dybeste lag i mennesket.

Vi kan genkende os i langfredag, men får også opstandelsen forkyndt som det mål af overvældende glæde, der venter på os.

Vinunderet er en modvægt mod glædesløs kristendom og hjælper os med at holde målet for øje: den kommende herlighed.

Amen